

Valtuustoaloite: Kauhavan kaupungin museoiden yhdistäminen saman katon alle

Esittäjä: Aleksis Porre

Päivämäärä: 11.05.2026

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut ja kuntalaiset

Kauhavan kaupungilla on useita arvokkaita museoita ja kulttuuriperintökohteita: Suomen jääkärimuseo, Kauhavan puukko- ja tekstiilimuseo, Ylihärmän kotiseutumuseo, sekä Häjyylyperinteen keskus. Nämä kohteet säilyttävät ja esittelevät kaupungin eri aluiden ainutlaatuisia historiaa, perinteitä ja kulttuuria – jääkäriperinnettä, puukko- ja tekstiilikäsityötä, kotiseutuhistoriaa sekä häjyylykulttuuria.

Nykytilanne, jossa museot toimivat hajautetusti useissa eri kiinteistöissä, aiheuttaa kuitenkin merkittäviä taloudellisia ja toiminnallisia haasteita. Museoiden ylläpito on kallista, kävijämäärät ovat pysyneet matalina ja omat tulot kattavat vain pienen osan kuluista. Tämä rasittaa osaltaan kaupungin taloutta kohtuuttomasti.

Taloudellinen tilanne vuosina 2020–2024

Kaupungin museoiden yhteenlasketut talousluvut osoittavat jatkuvaa suurta alijäämää:

- Toimintatuotot yhteensä 2020–2024: 69 352 €
- Toimintakulut yhteensä: –539 090 €
- Toimintakate/toimintajäämä: –469 738 €
- Tilikauden tulos yhteensä: –521 788 € (alijäämä joka vuosi, suurin vuonna 2024: –111

751 €)

Museoiden omat tulot (pääsymaksut, palvelu- ja myyntitulot) ovat jääneet erittäin alhaisiksi:

- 2019: omat tulot 6 023 €, menot 149 632 €
- 2020: omat tulot 2 644 €, menot 145 679 €
- 2022: omat tulot 5 709 €, menot 162 071 €
- 2023: omat tulot 6 254 €, menot 155 257 €
- 2024: omat tulot 4 909 €, menot 172 250 € (omat tulot kattoivat vain n. 2,8 % menoista)

Kävijämäärien kehitys

Kävijämäärät ovat laskeneet tai pysyneet matalina erityisesti koronavuosien jälkeen:

- Suomen jääkärimuseo ja Kauhavan puukko- ja tekstiilimuseo: 2019: 3 151 kävijää 2020: 1 054 kävijää 2022: 1 930 kävijää 2023: 2 011 kävijää 2024: 1 843 kävijää

Maksetut käynnit ovat vähentyneet voimakkaasti (2019: 1 058 → 2024: 506).

- Ylihärmän kotiseutumuseo: 2019: 62 → 2024: 196 kävijää
- Häjyylyperinteen keskus: 2019: 273 → 2024: n. 300 kävijää

Hajautettu toiminta vaikeuttaa markkinointia, yhteisten palveluiden tarjoamista ja kävijöiden ohjaamista kohteesta toiseen. Yhtenäinen, keskitetty museokokonaisuus parantaisi myös saavutettavuutta. Samalla kiinteistökustannukset (lämmitys, valvonta, kunnossapito) pienenisivät merkittävästi.

Esitys

1. Kaupunki käynnistää selvityksen kaikkien kaupungin museoiden (Suomen jääkärimuseo, Kauhavan puukko- ja tekstiilimuseo, Ylihärjän kotiseutumuseo, sekä Häjyylyperinteen keskus) kokoelmien ja toiminnan yhdistämisestä saman katon alle yhtenäiseksi museokokonaisuudeksi.
2. Selvityksessä kartoitetaan sopivat toimitilat Kauhavan alueelta, joihin kaikki kokoelmat ja tarvittava näyttely-, varasto- ja toimistotila mahtuisivat. Mahdollisia vaihtoehtoja ovat esimerkiksi kaupungin omistamat tyhjillään olevat tai vajaakäytössä olevat kiinteistöt, entiset koulu- tai muut julkiset rakennukset tai muut sopivat tilat.

Museoiden yhdistäminen saman katon alle on tehokas tapa turvata arvokkaan kulttuuriperinnön säilyminen, parantaa kävijäkokemusta ja samalla saavuttaa merkittäviä kustannussäästöjä kaupungin taloudelle.

Kunnioitavasti:

Aleksi Porre

Joni Pirkhonen

